

APA ITU FAKTOR RHESUS (RH) DALAM DARAH?

Faktor Rh atau faktor Rhesus ialah protein yang boleh didapati pada permukaan sel darah merah. Jika sel darah anda mempunyai protein ini, anda Rh positif. Jika sel darah anda tidak mempunyai protein ini, anda adalah Rh negatif. Bahagian “positif” atau “negatif” jenis darah anda, seperti O positif atau A negatif, merujuk kepada status Rh anda.

Bagaimanakah ia boleh berlaku? Dalam fasa kehamilan, masalah boleh berlaku jika anda Rh negatif dan janin anda Rh positif. Masalah ini boleh dielakkan dengan melakukan rawatan yang tertentu.

UJIAN MENENTUKAN FAKTOR RH

Cara untuk menentukan jenis darah anda dan status Rh adalah dengan melakukan ujian darah. Sampel darah boleh diambil di pejabat pakar Obstetrik dan Ginekologi (ONG) yang berdekatan dengan kediaman anda. Sampel ini biasanya diambil semasa lawatan penjagaan pra-kehamilan (pranatal) yang pertama.

Perkahwinan harus dielakkan di antara wanita Rh negatif dan lelaki Rh positif. Ini boleh membawa maut kepada ibu dan juga bayi ibu bapa tersebut. Masalah boleh berlaku apabila ibu Rh- dan bayi Rh+. Jenis darah ini dirujuk sebagai tidak sepadan.

IMPLIKASI DARIPADA PERKAHWINAN

Faktor Rhesus yang tidak sepadan ini tidak menyebabkan sebarang masalah untuk kehamilan pertama. Tetapi ia boleh membawa kepada masalah dalam kehamilan kemudian.

Semasa kelahiran, darah ibu dan bayi akan bercampur. Pada ibu yang Rh-, sistem imun atau sistem pertahanan badan tidak akan mengenali Rh+ dalam darah bayi. Sistem imun ibu akan berfikir bahawa ini pasti bukan milik sel darahnya sendiri tyang tidak mempunyai Rh!

Kemudian selepas kelahiran, sistem imun Rh- ibu akan mencipta antibodi yang akan menyerang mana-mana darah Rh+ yang mereka lihat pada masa hadapan. Ia mengambil sedikit masa untuk ibu membuat antibodi ini, jadi antibodi ini biasanya tidak menjadi isu semasa kehamilan pertama.

Tetapi dalam kehamilan akan datang, jika sistem imun ibu melihat sebarang protein Rh, mereka dilayan seperti penceroboh asing! Ia akan menyerang mana-mana sel darah Rh+, walaupun sel darah ibu yang belum lahir.

RAWATAN UNTUK RH TIDAK SEPADAN

Apakah rawatan diperlukan jika ibu Rh- dan bayi Rh+? Komuniti perubatan menemui penyelesaian untuk ini pada tahun 1960-an. Jika terdapat risiko Rh tidak sepadan, doktor akan memberikan beberapa siri tangkapan RhoGAM semasa kehamilan. Suntikan yang pertama diberikan sekitar minggu ke-28 kehamilan dan satu lagi selepas kelahiran.

Suntikan ini menghalang sistem imun ibu daripada membahayakan bayi. Pada asasnya, RhoGAM menyerap semua sel Rh+ yang dikeluarkan daripada bayi. Tanpa kehadiran sel ini, sistem imun ibu tidak akan menghasilkan antibodi yang menyerang sel darah bayi. Kini sel darah bayi dalam kandungan dilindungi.

Dengan RhoGAM, kita tidak perlu risau tentang Rh yang tidak sepadan semasa mengandung lagi. Sentiasa cakna untuk berjumpa doktor sebelum melahirkan anak! Walaupun dalam kes di mana kumpulan darah tidak sepadan adalah masalah, doktor boleh membantu anda memikirkan pelan terbaik ke hadapan untuk memastikan anda dan bayi anda gembira dan sihat. *Wallahu'alam.*

Mohammed Aiman Farhan bin Azmi
Tahun 5 Perubatan,
Cawangan Al-Azhar.

Rujukan:

- *An Rh negative woman is married to an Rh positive man whose father was also Rh negative. What are the possible genotypes of each person in the family*
- *Blood type and pregnancy*
- *Biologically marriage should be avoided in between a rh male and rh female b rh female and rh male*